

Innst. O. nr. 34

(2001-2002)

Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringer i skattelovgivningen

Ot.prp. nr. 34 (2001-2002)

Til Odelstinget

1. ENDRING AV REGLENE OM SKATTEMESSIG INNGANGSVERDI PÅ AVSKRIBBARE FYSISKE DRIFTSMIDLER SOM ER SÆRSKILTE FOR KRAFTFORETAK BASERT PÅ GJENANSKAFFELSESVERDIER FASTSATT AV NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT

1.1 Sammendrag

Ved kraftskattereformen i 1996 ble det gitt overgangsregler som innebar at kraftforetakene kunne velge å få fastsatt skattemessige inngangsverdier på særskilte, fysiske driftsmidler pr. 1. januar 1997 med utgangspunkt i gjenanskaffelsesverdier (GAV) beregnet av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). NVEs fastsettelse av GAV i henhold til de fastsatte overgangsregler, er imidlertid for enkelte skattytere blitt underkjent av overligningsnemnda ved Sentralskattekontoret for storbedrifter (SFS). Nemnda fant ingen grunn til å betvile at det resultat NVE var kommet til var faglig sett riktig eller at det oppfylte kravene til likebehandling av skattyterne. Men NVE hadde på enkelte punkter fraveket det kostnadsgrunnlag som var nedfelt i NVEs publikasjoner 19/95 og 20/95. Etter nemndas syn var det ikke adgang til slike fravik.

Skattedirektoratet har bragt overligningsnemndas vedtak inn for overprøving ved Østfold fylkesskattememnd. Skattytere har bragt saken inn for domstolene. Endelig avgjørelse foreligger ikke. Flere andre skattytere har påklaget ligningen for inntektsårene 1997 til og med 2000 med lignende påstander om at GAVfastsettelsene var ugyldige. Så lenge det ikke foreligger endelig avgjørelse i disse sakene, vil ligningen for de aktuelle skattytere være uavsluttet.

I proposisjonen punkt 1.2 beskrives rettstilstanden og i punkt 1.3 gjøres det rede for de sentrale hensyn ved valg av verdsettelsesmodell i Ot.prp. nr. 23 (1995-1996) kapittel 15.

I samsvar med de uttalte prinsippene i blant annet Ot.prp. nr. 23 (1995-1996), Innst.O. nr. 62 (1995-

1996) og gjennomgangen i punkt 1.2 i proposisjonen om effektene av dagens uavklarte rettstilstand, finner departementet det nødvendig å foreslå lovendring.

Med virkning fra og med inntektsåret 2001 vil departementet foreslå lovfestet at NVEs fastsatte og rapporterte GAV pr. 1. januar 1997 skal legges til grunn som utgangspunkt for beregning av skattemessig inngangsverdi for driftsmidler i alle kraftforetak som i åpningsbalansen pr. 1. januar 1997 ble forutsatt verdsett på grunnlag av gjenanskaffelsesverdier beregnet av NVE. Dette vil gjelde alle avskrivbare fysiske driftsmidler som er særskilte for kraftforetak og som inngikk i kraftforetakenes åpningsbalanser pr. 1. januar 1997, og hvor skattytere påberopte seg bruk av reglene i bokstav A nr. 1 første ledd eller bokstav B i Overgangsregel til §§ 19 e, 26 c og 136 annet ledd av 28. juni 1996 nr. 41. Ved fastsettelse av de skattemessige inngangsverdier for angjeldende driftsmidler for inntektsåret 2001, vil ovenstående danne utgangspunkt for beregningen. De skattemessige inngangsverdier pr. 1. januar 2001 fastsettes med utgangspunkt i at inngangsverdien etter overgangsreglene pr. 1. januar 1997 baseres på NVEs foreliggende GAVfastsettelse, redusert med årlige avskrivninger etter de regler og satser som gjelder for vedkommende driftsmidler for inntektsårene 1997 til og med 2000. For skattytere som i mellomtiden har benyttet andre skattemessige inngangsverdier, forutsettes at de faktisk benyttede avskrivningssatser for mellomliggende inntektsår blir å benytte ved beregningen av inngangsverdien for inntektsåret 2001. Etter departementets oppfatning er det ikke behov for særskilt å lovfeste denne forutsetning.

Det forutsettes at de aktuelle skattemessige inngangsverdier skal benyttes i forhold til alle skattearter hvor driftsmidlenes skattemessige inngangsverdier er relevante ved beregningen.

For de fleste kraftforetak vil lovforslaget medføre en videreføring av dagens skattemessige inngangsver-

dier og krever følgelig ikke ytterligere innsats fra skattyterne, ligningsetaten eller NVE. En slik lovfesting vil fjerne usikkerheten for de kommende inntektsår for alle skattearter.

Lovforslaget vil medføre fremtidig likebehandling av alle kraftforetak for 2001 og senere inntektsår. Med unntak for de tre selskaper hvor overligningsnemndas vedtak ved en inkurie ikke er krevet overprøvd, samt eventuelt for de 10-20 skattytere som har påklaget tidligere års ligninger med påstand om underkjennelse av fastsatt GAV, vil det også sikre likebehandling for inntektsårene 1997 til og med 2000.

Det vises til forslag til ny § 18-8 i skatteloven.

Departementets endringsforslag, med forutsatt virkning fra og med inntektsåret 2001, vil ikke gripe inn i behandlingen av de pågående klager og rettstviser om gyldigheten av de fastsatte skattemessige inngangsverdier for tidligere inntektsår. Disse spørsmål forutsettes behandlet uavhengig av det nå fremsatte lovforslag.

Lovforslaget vil avgrense og redusere merarbeidet både for skattyterne, NVE og ligningsetaten.

I hvilken utstrekning lovforslaget vil innebære endret grunnlag for beregning av skattyters skattegrunnlag, vil avhenge av den endelige avgjørelse vedrørende det vedtak i overligningsnemnda for SFS som er under overprøving. Departementet har ikke grunnlag for å fastslå om de samlede provenyeffekter av forslaget vil være positive eller negative. For den enkelte skattyter vil forslaget kunne være dels til gunst og dels til ugunst, både vurdert i forhold til enkeltposter og i sum.

1.2 Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ranveig Frøiland, Svein Røald Hansen, Tore Nordtun, Torstein Rudihagen og Hill-Marta Solberg, fra Høyre, Svein Flåtten, Torbjørn Hansen, Heidi Larssen og Jan Tore Sanner, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, lederen Siv Jensen og Per Erik Monsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupedal, Audun Bjørlo Lysbakken og Heidi Grande Røys, fra Kristelig Folkeparti, Ingebrigt S. Sørfonn og Bjørg Tørresdal, fra Senterpartiet, Karin Galaaen, fra Venstre, May Britt Vihovde, og fra Kystpartiet, Karl-Anton Swensen, viser til sine respektive merknader nedenfor.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kystpartiet, viser til at forslaget om ny § 18-8 i skatteloven ikke har vært ute til høring og til at Finansdepartementet har ansett høring for «åpenbart unødvendig», jf. svar i

departementets brev 30. januar 2002 på spørsmål fra Høyres stortingsgruppe (departementets svar er vedlagt innstillingen). I brevet skriver departementet at man er kjent med og har vurdert, skattyternes innsigelser mot de gjenanskaffelsesverdier (GAV) som lovforslaget gjelder. Finanskomiteen har avholdt åpen høring i saken og har mottatt flere skriftlige henvendelser. Videre har det vært en ganske omfattende korrespondanse mellom departementet og komiteen, der saken er blitt ytterligere opplyst og forklart. Videre viser flertallet til at det var et omfattende forarbeid som lå til grunn for kraftskattereformen i 1997, herunder den aktuelle regel i bokstav A nr. 1 annet punktum i «Overgangsregel til §§ 19 e, 26 c og 136 annet ledd» i lov nr. 41/1996. Da denne bestemmelse ble vedtatt i 1996 hadde Stortinget fått seg forelagt NVEs kostnadsgrunnlag som det vises til i bestemmelsen, med referanse til «Samlet plan for vassdrag» 1995 som den var omhandlet i NVEs publikasjoner av 1995. Da skattyterne i 1998 foretok sine valg av skattemessige inngangsverdier i henhold til 1996-loven, hadde de fått seg forelagt NVEs fastsettelse av GAV slik NVE hadde anvendt sin myndighet.

Flertallet finner på denne bakgrunn at forslaget i proposisjonen er tilstrekkelig opplyst til å kunne bli realitetsbehandlet.

Flertallet viser til at forslaget til ny § 18-8 i skatteloven vil gjelde fra og med inntektsåret 2001 og at de tvistene som står for ligningsmyndighetene og domstolsapparatet vil gjelde inntektsår i perioden 1997 til 2000. For disse årene er rettstilstanden ikke avklart.

På grunnlag av de opplysningene komiteen har mottatt under forberedelsen av innstillingen, finner flertallet at Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) beregning av GAV pr. 1. januar 1997 er foretatt på en måte som gjør det forsvarlig å lovfeste at disse gjenanskaffelsesverdiene skal utgjøre basisen ved ligningen for inntektsåret 2001 og fremover for de som i 1997 selv valgte dette som inngangsverdi, jf. nedenfor. Flertallet viser til at det ikke er tilstrekkelig godt gjort at NVEs beregninger er beheftet med slike uriktigheter som gjør at de ikke bør lovfestes og brukes ved fremtidige ligninger. Når det gjelder flertallets vurderinger av forsvarligheten av den fremtidige regulering, vises det blant annet til at finansministeren i punkt 1 i brev 12. februar 2002 til Arbeiderpartiets stortingsgruppe (vedlagt innstillingen) har gjort rede for blant annet likebehandlingshensyn og den individuelle behandling av kraftverkene. Videre viser flertallet til følgende uttalelse i dette brevet:

«Når det gjelder likhetshensyn i forhold til oppnåelse av lik behandling av de ulike kraftverkstyper, er dette hensyn forutsetningsvis ivarettatt ved NVEs GAV-fastsettelse som er ansett foretatt i samsvar med de forvaltningsrettslige likhetsprinsipper. De avvik/justeringer fra metodebeskrivelsen og kostnadsgrunnlagene pr. 1995 som NVE foretok ved fastsettelse

se av GAV for driftsmidler/kostnadselementer som måtte være særskilte for elvekraftverk, er forutsetningsvis fastsatt utfra faglige vurderinger. De fastsatte prinsipper er forutsatt anvendt i samsvar med forvaltningsrettslige krav til saksbehandlingen, herunder likhetsprinsippet. Dette har heller ikke vært bestridt fra skattyterhold ...».

Flertallet viser også særlig til punkt 1.3 i proposisjonen, der det gjøres rede for de ressurser som vil medgå om man unnlater å innføre en regel som avklarer den rettsstilstanden som nå råder.

Tatt i betraktning flertallets vurdering av forsvarelsen av forslaget med hensyn til den fremtidige ligningsbehandling, mener flertallet at en slik ressursbruk vanskelig kan rettferdiggjøre en videreføring av den gjeldende, uavklarte ordning. Det vises herunder til at gjeldende ordning på grunn av spørsmålet om NVEs adgang til å fravike kostnadsgrunnlagene i «Samlet plan for vassdrag», har medført tvister som kan vare over mange år og hvor resultatet uansett vil medføre at ulike skattytere får fastsatt de skattemessige verdier basert på ulike prinsipper. Flertallet viser til at det er ordinært at lovgiver avklarer en uønsket rettsstilstand som dette, etter å ha avveiet de interesser som måtte stå imot hverandre. I denne sammenhengen viser flertallet også til at de berørte skattyterne i 1997 hadde anledning til å velge mellom på den ene side faktiske, dokumenterte anskaffelsesverdier og på den annen side GAV beregnet av NVE som inngangsverdi, og at de fleste prosentlignede og regnskapslignede kraftforetak valgte det siste alternativet, som var en størrelse de kjente. Flertallet kan derfor vanskelig se at det er urimelig at denne GAV nå lovfestes med virkning for fremtiden.

Flertallet viser til at flere skattesaker knyttet til GAV-beregningen er brakt inn for ligningsmyndighetene og domstolsapparatet og til at disse tvistene skal avgjøres i henhold til de materielle og prosessuelle reglene som har vært gjeldende for de aktuelle årene.

De skattesakene som skal finne sin løsning i forvaltnings- og/eller domstolsapparatet er omfattende og kompliserte, og uenigheten er blant annet knyttet til uttalelser i forarbeidene til 1996-loven. Slik saken er presentert i proposisjonen og i de innspillene finanskomiteen har mottatt under saksforberedelsen, er det først ved løsning av skattesakene man får fastslått hvorvidt GAV-beregningene er gjort i henhold til lovgivningen. På denne bakgrunn finner flertallet det naturlig at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med en redegjørelse for og vurdering av utfallet av disse skattesakene.

Flertallet understreker at dets vurderinger av lovforslaget er uten betydning for den ligningsmessige behandlingen for inntektsårene 1997 til 2000. Flertallet fremholder at denne ligningsmessige behandlingen selvsagt skal foretas på grunnlag av de reglene som da gjaldt og på grunnlag av vanlige prinsipper om overprøving og endring av ligningsvedtak.

Flertallet slutter seg etter dette til forslaget om ny § 18-8 i skatteloven med ikrafttredelses- og virkningstidspunkt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kystpartiet viser til at Ot.prp. nr. 34 (2001-2002) ikke har vært ute til alminnelig høring slik vanlig praksis er og at det ikke fremgår uttrykkelig av proposisjonen at man har unnlatt å gjennomføre slik høring. Disse medlemmer mener at det er opplagt uheldig at dette ikke er gjort i en sak der det senere har vist seg at det er mange viktige innsigelser og der det tidsmessig hadde vært fullt mulig å få det til.

Disse medlemmer har ingen forståelse for finansministerens vurdering når han hevder at slik høring i dette tilfellet var «åpenbart unødvendig».

Disse medlemmer viser også til proposisjonens side 8:

«Departementet har ikke grunnlag for å fastslå om de samlede provenyeffekter av forslaget vil være positive eller negative.»

Disse medlemmer viser i denne forbindelse til Regjeringens utredningsinstruks som presiserer utredningsplikten bl.a. gjennom krav om at de «... økonomiske konsekvenser må vurderes med henblikk både på utgifts- og inntektsiden for dem som berøres, herunder statlige ... budsjetter samt næringsliv og enkeltpersoner ...» (utredningsinstruksen punkt 2.3 annet avsnitt). Videre er det også slått fast at dersom det foreligger «... vesentlig usikkerhet ved elementer som inngår i beregningen,» skal det gjøres «... anslag både for maksimums- og minimumsalternativer».

Disse medlemmer kan ikke se at utredningsplikten er oppfylt i denne saken. Dersom det foreligger vesentlig usikkerhet mht. beregningsgrunnlaget burde nemlig utredningsinstruksens krav om «anslag både for minimums- og maksimumsalternativer» komme inn med full tyngde.

Bruddet på utredningsinstruksen på dette punkt bekreftes gjennom finansministerens uttalelser i brev av 12. februar 2002 til Arbeiderpartiets stortingsgruppe. I første del av brevet pkt. 2.1 slås det klart og tydelig fast at man ikke har noen oppfatning om hvor store beløpsmessige økninger/endringer lovforslaget vil kunne innebære i ulike henseende. Dette kan bare bety at departementet ikke har oppfylt sin plikt til å utarbeide anslag for maksimums- og minimumsalternativer slik instruksen viser til skal gjøres i de tilfeller der det foreligger vesentlig usikkerhet. Dermed har heller ikke Regjeringen gitt Stortinget noe grunnlag for å bedømme viktige konsekvenser av det forslag som Odelstinget er invitert til å fatte.

Disse medlemmer er derfor av den oppfatning at Stortinget ikke kan ta stilling til, og fatte vedtak i denne saken, før man blant annet har fått nærmere kjennskap til hvilke økonomiske konsekvenser et

slikt vedtak vil få. Opplysninger, som ikke fremkommer i departementets saksutredning, tyder på at flere kraftselskaper kan få betydelige skatteskjerpelser pga. lovendringen. Det er også uklart hvilken betydning en eventuell slik skatteskjerpelse vil få med tanke på fremtidige investeringer og fremtidig strømpris for forbrukerne.

Disse medlemmer kan ikke se at eierne av eldre kraftverk i realiteten hadde noen reell mulighet til å kunne benytte seg av faktiske og dokumenterte kostnader, dette fordi slike tall ville vært svært vanskelig å fremskaffe pga. tiden som er gått. Dersom en del av disse investeringene også er blitt tatt over driften i kommunale regnskaper, vil dette ytterligere redusere muligheten til å fremskaffe slike tall.

Det er derfor grunn til å tro at spesielt eierne av gamle kraftverk ikke har hatt noe reelt valg mellom to alternativer, men er prisgitt det ene alternativet og dermed også NVEs metode for taksering.

Disse medlemmer vil også peke på at vi ikke ville hatt en uavklart rettstilstand i dag dersom NVE nøyaktig hadde benyttet de metoder for taksering som lovgiver har forutsatt. Den uavklarte rettstilstand kan derfor fjernes for fremtiden ved at NVE foretar ny taksering i tråd med lovgivers vedtak.

Disse medlemmer vil også peke på at det er prinsipielt uheldig å foreslå endringer av lovverket for å sikre at omtvistet praksis ikke skal være i strid med gjeldende lovverk. Dette kan gi et uheldig signal om at det ikke alltid er like viktig å følge Stortingets lovvedtak.

Ekstra uheldig er dette når forslaget til lovendring kommer etter at overligningsnemnda for Sentralkontoret for Storbedrifter har tilsidesatt de endringer i beregningsmetoden for fastsettelse av skattemessig inngangsverdi som NVE har foretatt.

På bakgrunn av dette vil disse medlemmer gå imot forslaget i proposisjonens kapittel 1 om ny § 18-8 i skatteloven.

2. OVERFØRING AV STATENS PARTSSTILLING I SØKSMÅL OM PETROLEUMSSKATT FRA DEPARTEMENTET TIL OLJESKATTEKONTORET

2.1 Sammendrag

Departementet legger med dette fram forslag til endring i petroleumsskatteloven som innebærer at Oljeskattekontoret skal utøve statens partsstilling i søksmål om ligningsavgjørelser fattet i henhold til petroleumsskatteloven. Partsstillingen utøves i dag av Finansdepartementet. Oljeskattekontoret er ligningskontor for skattytere som driver særskattepliktig virksomhet. Endring i tråd med forslaget vil innebære at Oljeskattekontoret utøver partsstilling ved søksmål på lik linje med de to øvrige sentralskattekontorene, Sentralskattekontoret for storbedrifter (SFS) og Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU).

Gjeldende rett er omtalt i proposisjonen punkt 2.2 og historikken i punkt 2.3.

Som det fremgår i proposisjonen har ligning av særskattepliktige selskaper vært ansett som særskilt krevende. Oljeskattekontoret har eksistert som særskilt ligningskontor i en periode på over 20 år. Oljeskattekontoret har på samme måte som de øvrige sentralskattekontorene betydelig ekspertise og kompetanse på sitt fagområde.

Oljeskattekontoret har i praksis opptrådt på statens vegne under saksforberedelse og hovedforhandling i forbindelse med søksmål. Departementet har vært holdt løpende orientert under saksgangen og vurdert de mer prinsipielle spørsmål samt inngått forlik. En formell overføring til Oljeskattekontoret vil ut fra dagens håndtering av disse sakene innebære bedre samsvar mellom den formelle og den faktiske utøvelsen av partsstillingen. Departementet anser en slik overføring som hensiktsmessig og ubetenkelig fra et faglig synspunkt.

I likhet med det som ellers gjelder vil departementet fortsatt ha kompetanse til å instruere Oljeskattekontoret og overta ivaretagelsen av partsstillingen i saker hvor dette anses ønskelig. Dette antas bare å kunne bli aktuelt i saker som anses særlig prinsipielt viktige.

På denne bakgrunn fremmer departementet forslag om overføring av partsutøvelsen til Oljeskattekontoret i rettssaker vedrørende petroleumsskatt gjennom nytt annet og tredje punktum i petroleumsskattelovens § 6 nr. 3.

I all hovedsak har staten benyttet Regjeringsadvokatembetet som prosessfullmektig i rettssaker vedrørende ligning i henhold til petroleumsskatteloven. Det legges ikke opp til noen endring på dette punkt.

Endringen foreslås gitt ikrafttredelse og virkning straks. Dette vil innebære at i saker hvor søksmål innkommer retten etter ikrafttredelsen, skal søksmål reises mot staten ved Oljeskattekontoret. For verserende saker vil departementet vurdere delegasjon til Oljeskattekontoret i den enkelte sak.

2.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget om endring av petroleumsskatteloven § 6 nr. 3 og ikrafttredelses- og virkningstidspunkt.

3. ENDRINGAR I SKATTEBETALINGSLOVA §§ 11 OG 33 I SAMBAND MED AT REGLANE OM REHABILITERINGS- OG ATTFØRINGSPEGAR BLIR ENDRA

3.1 Sammendrag

3.1.1 Bakgrunn

Ved lov 30. juni 2000 nr. 57 vedtok Stortinget å endre reglane for rehabiliteringspengar og attføringspengar etter folketrygdlova kapittel 11. Endringane er

mellom anna omtalt i St.prp. nr. 1 (2001-2002) Skatte-, avgifts- og tollvedtak under kapittel 2.2.12.

I skattebetalingslova §§ 11 nr. 1 og 33 nr. 2 er det særreglar for trekk i dagpengar under arbeidsløyse og andre korttidsytingar frå folketrygda. Når rehabiliterings- og attføringspengar blir likestilt med dagpengar under arbeidsløyse i lovgjevinga elles (se punkt 3.1 i proposisjonen), bør likestillinga òg gjelde på skattebetalingslova sitt område. Departementet foreslår derfor visse endringar i skattebetalingslova § 11 nr. 1.

Utbetaling av attføringspengar og dagpengar under arbeidsløyse vil i løpet av 2002 bli overført frå trygdeetaten til Aetat. Denne endringa gjer det òg nødvendig med enkelte endringar i skattebetalingslova §§ 11 nr. 1 og 33 nr. 2.

3.1.2 Skattebetalingslova § 11 nr. 1 andre punktum - forskotstrekk når den skattepliktige ikkje legg fram skattekort m.m.

Etter skattebetalingslova § 11 nr. 1 første punktum skal forskotstrekket vere 50 pst. når den skattepliktige ikkje legg fram skattekort og arbeidsgjeveren heller ikkje på annan måte har fått dei opplysningane som går fram av skattekortet. Etter andre punktum gjeld det same for trygdekontoret når det skal gjennomføre forskotstrekk i visse ytingar etter folketrygdlova. Forskotstrekk i andre ytingar som nemnt i skattebetalingslova § 5 bokstav e blir gjennomført med 30 pst. Rehabiliterings- og attføringspengar fell inn under opprekninga i skattebetalingslova § 5 bokstav e.

Departementet foreslår at skattebetalingslova § 11 nr. 1 andre punktum blir endra slik at hovudregelen om 50 pst. forskotstrekk når den skattepliktige ikkje legg fram skattekort, og den som skal gjennomføre trekket heller ikkje har fått dei opplysningane som går fram av skattekortet, omfattar rehabiliteringspengar og attføringspengar.

Når Aetat overtek ansvaret for å utbetale dagpengar under arbeidsløyse og attføringspengar, bør trekkplikta etter første punktum òg gjelde for Aetat. Departementet foreslår at § 11 nr. 1 andre punktum blir endra slik at det går fram at trekkplikta gjeld utan omsyn til kven som utbetalar ytingar som nemnt der.

Forslaget om å likestille rehabiliterings- og attføringspengar med dagpengar under arbeidsløyse i skattebetalingslova § 11 nr. 1 er ei oppfølging av tidlegare lovendringar. Framlegget er derfor ikkje sendt på høyring.

Departementet viser til forslag til endring av skattebetalingslova § 11 nr. 1 andre punktum. Departementet foreslår at endringa trer i kraft straks.

3.1.3 Skattebetalingslova § 33 nr. 2 - gjennomføring av skattetrekk når skatt ikkje blir betalt i rett tid

Etter skattebetalingslova § 33 nr. 1 kan skatteoppkrevjaren drive inn forskotsskatt, restskatt, etterskottskatt eller anna utligna skatt som ikkje blir betalt i rett

tid ved trekk i løn eller andre liknande ytingar etter reglane i dekningslova § 2-7. Etter § 33 nr. 2 første punktum blir skattetrekk etter § 33 sett i verk ved at det i rekommandert brev eller på annan påviseleg måte blir gitt pålegg til arbeidsgivaren eller den som tek hand om utbetalinga på vegne av arbeidsgivaren om å halde trekkbeløpet tilbake. Etter tredje punktum gjeld trekkpålegget òg for trygdekontoret når dette utbetalar dagpengar under arbeidsløyse etter kapittel 4 i folketrygdlova.

Trekkpålegget bør òg gjelde Aetat når etaten overtek ansvaret for å utbetale dagpengar under arbeidsløyse. Departementet foreslår at regelen blir endra slik at det går fram at trekkpålegget gjeld det organet som utbetalar ytingane som nemnt i andre og tredje punktum. Departementet foreslår samtidig at reglane som i dag er gitt i andre og tredje punktum blir samla i eit nytt andre punktum. Den sistnemte endringa inneber inga realitetsendring.

Departementet viser til forslag til endring av skattebetalingslova § 33 nr. 2 andre og tredje punktum. Departementet foreslår at endringa trer i kraft straks.

3.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslaget om endring av skattebetalingslova § 11 nr. 1 og § 33 nr. 2 og ikrafttredelses- og virkningstidspunkt.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonen og til det som står foran, og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i skattelovgivningen

I

I lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt gjøres følgende endringer:

§ 11 nr. 1 skal lyde:

Når den skattepliktige ikke legger fram skattekort og arbeidsgiveren heller ikke på annen måte har fått de opplysninger som fremgår av skattekortet, skal det foretas forskottstrekk med 50 pst. Det samme gjelder når *det skal foretas* forskottstrekk i ytelse etter folketrygdloven kapittel 4, 8, 9, 10, 11 og 14. Forskottstrekk i andre ytelse som nevnt i § 5 e, foretas med 30 pst.

§ 33 nr. 2 skal lyde:

Skattetrekk etter bestemmelsene i denne paragraf settes i verk ved at det i rekommandert brev eller på annen påviselig måte gis arbeidsgiveren eller den som foretar utbetalingen på vegne av arbeidsgiveren, på

legg om å holde trekkbeløpet tilbake. *Trekkpålegget gjelder også for det organ som utbetaler dagpenger under arbeidsløshet etter folketrygdloven kapittel 4 og sykepenger etter folketrygdloven kapittel 8.*

II

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v. gjøres følgende endring:

§ 6 nr. 3 første ledd nytt annet og tredje punktum skal lyde:

Statens partsstilling utøves av Oljeskattekontoret. Skattebetalingsloven § 48 nr. 4 annet og tredje punktum gjelder tilsvarende.

Gjeldende annet til fjerde punktum blir nytt fjerde til sjette punktum.

III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt på formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

Ny § 18-8 skal lyde:

§ 18-8 Skattemessig inngangsverdi for avskrivbare fysiske driftsmidler som er særskilte for kraftforetak

For driftsmidler som pr. 1. januar 1997 inngikk i skattyters åpningsbalanse med skattemessig inngangsverdi fastsatt etter lov 28. juni 1996 nr. 41 om endringer i lov 18. august 1911 om skatt på formue og inntekt Overgangsregel til §§ 19 e, 26 c, 136 annet ledd A nr. 1 første ledd eller B, skal gjenanskaffelsesverdi beregnet av Norges vassdrags- og energidirektorat tilsvare de verdier som ble fastsatt og rapportert av direktoratet i 1997 etter § 2-7 i forskrift 20. januar 1997 nr. 79 om fastsettelse av skattemessige inngangsverdier pr. 1. januar 1997 for særskilte driftsmidler i kraftforetak.

IV

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringen under II trer i kraft straks med virkning for rettsaker hvor stevning er innkommet etter ikrafttreden.

Endringen under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2001.

Oslo, i finanskomiteen, den 7 .mars 2002

Siv Jensen
leder

Tore Nordtun
ordfører

Ingebrigt S. Sørfonn
sekretær

Vedlegg 1**Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til Arbeiderpartiets stortingsgruppe v/Tore Nordtun, datert 12. februar 2002****Spørsmål til Ot.prp. nr. 34 (2001-2002)**

I brev av 30. januar 2002 har Arbeidspartiets stortingsgruppe fremlagt følgende spørsmål:

«I Ot.prp. nr. 34 (2001-2002) legges det stor vekt på likebehandling mellom de ulike kraftverkstypene. Vi registrerer at gjenanskaffelsesverdien (GAV), spesielt i elvekraftverk, er sterkt varierende.

Vil den foreslåtte endringen føre til skatteskjerpelser spesielt for elvekraftverk, og vil denne eventuelt kunne føre til svekkelser for kraftverkselskapenes investeringsevne knyttet til oppgradering/effektivisering?»

Svar:

1. Til den angitte bakgrunn for de oppstilte spørsmål vil jeg bemerke:

1.1 Om hensynet til likebehandling

Det er riktig at det i proposisjonen er lagt stor vekt på likhetshensyn. Som begrunnelse for lovforslaget er likhetshensyn i utgangspunktet anlagt i forhold til samtlige kraftverk dvs. eierne av kraftforetak/skattyterne som gruppe. Forslaget tilsikter at samtlige skattytere skal behandles likt i den forstand at de av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) faktisk anvendte prinsipper for fastsettelse av GAV som grunnlag for foretakenes skattemessige inngangsverdier, skal legges til grunn for samtlige kraftforetak. I den foreliggende uavklarte rettstilstand kan det konstateres at noen skattytere vil få eller kunne få omberegnet GAV med virkning for ligningen, mens andre ikke vil få det. Dette gjelder uansett om vedtaket fra overligningsnemnda for Sentralskattekontoret for storbedrifter (SFS) blir stående eller ikke. Dersom NVEs GAV-fastsettelser blir underkjent ved en endelig avgjørelse, vil det ikke være mulig å foreta nye GAV-fastsettelser med virkning for samtlige skattytere. Dersom NVEs GAV-fastsettelser blir å anse som gyldige, vil det oppstå ulikheter mellom behandlingen av de (3) skattytere som kan påberope seg overligningsnemndsvedtak som ved en inkurie ikke er blitt brakt inn for overprøving ved Østfold fylkesskattenemnd og de øvrige skattyterne, jf. proposisjonen kapittel 1.2. Ett av disse vedtak omfatter også elvekraftverk. Fra SFS har en fått opplyst at det i vedkommende sak (som den foreløpig eneste) også er blitt fastsatt nye gjenanskaffelsesverdier pr. 1. januar 1997.

Når det gjelder likhetshensyn i forhold til oppnåelse av lik behandling av de ulike kraftverkstyper, er dette hensyn forutsetningsvis ivaretatt ved NVEs GAV-fastsettelser som er ansett foretatt i samsvar

med de forvaltningsrettslige likhetsprinsipper. De avvik/justeringer fra metodebeskrivelsen og kostnadsgrunnlagene pr. 1995 som NVE foretok ved fastsettelse av GAV for driftsmidler/kostnadselementer som måtte være særskilte for elvekraftverk, er forutsetningsvis fastsatt utfra faglige vurderinger. De fastsatte prinsipper er forutsatt anvendt i samsvar med forvaltningsrettslige krav til saksbehandlingen, herunder likhetsprinsippet. Dette har heller ikke vært bestridt fra skattyterhold, jf. nedenfor.

1.2 Om påstanden om at det kan registreres «at gjenanskaffelsesverdiene (GAV), spesielt i elvekraftverk, er sterkt varierende.»

I brevet fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe er det ikke angitt hva som er grunnlaget for påstanden om at det kan registreres «at gjenanskaffelsesverdiene (GAV), spesielt i elvekraftverk, er sterkt varierende.»

Innledningsvis vil jeg bemerke at jeg ikke er kjent med at slike registreringer har vært påberopt som grunnlag for (eventuelt subsidiære) påstander om at NVEs fastsettelser er ugyldige på grunn av konkrete saksbehandlingsfeil i form av brudd på likhetsprinsippet dvs. usaklig forskjellsbehandling. Dette gjelder både i forhold til behandlingen av elvekraftverkene imellom og for behandlingen av andre typer kraftverk. Skattyterne hadde i utgangspunktet adgang til klage over ligningen også på dette grunnlag. Slike anførsler er imidlertid ikke trukket inn i de vedtak ved overligningsnemnda ved SFS som underkjenner GAV-fastsettelsene, hvorav to av vedtakene også omfatter elvekraftverk. Jeg vil også presisere at heller ikke de påstander som kommenteres nedenfor, innebærer anførsler om av NVEs verdsettelse lider av konkrete saksbehandlingsfeil i form av usaklig forskjellsbehandling.

Jeg har mottatt materiale som ble fremlagt under åpne høringer i Finanskomiteen om Ot.prp. nr. 34 (2001-2002) den 4. februar 2002 som synes å kaste lys over grunnlaget for påstanden om det kan registreres «at gjenanskaffelsesverdiene (GAV), spesielt i elvekraftverk, er sterkt varierende». Jeg viser til notat med vedlegg fra Buskerud Kraftproduksjon AS/EBL. Jeg tillater meg derfor å kommentere de påstander som er fremsatt i nevnte notat.

I notatet fra Buskerud Kraftproduksjon AS/EBL er hovedpåstanden med hensyn til at NVEs GAV-fastsettelser pr. 1. januar 1997 (heretter kalt GAVnve) skal medføre ulik behandling/forskjellsbehandling angitt i form av følgende konklusjon:

«Når NVE har benyttet samme sjablonmessig metode for alle anlegg og beskriver dette som likebehandling er det stikk motsatt effekt som oppnås. Kraftverkene blir forskjellsbehandlet, hvilket bryter med en vesentlig forutsetning for det arbeidet som skulle gjennomføres.»

I notatet er følgende angitt som grunnlag for ovenstående konklusjon:

- «Samla plan er i utgangspunktet sjablonmessig. Et sentralt punkt i metodikken i Samla plan for å oppnå likebehandling mellom de enkelte kraftverk, er at noen spesielle forhold må behandles særskilt, blant annet elvekraftverk.
- For å ivareta de spesielle forholdene tilknyttet elvekraftverkene, gikk NVE i den innledende delen av prosessen inn for en individuelt behandling av lukedammene og inntakskonstruksjonene i disse kraftverkene som forutsatt i GAVsp.
- Senere, ved fastsettelsen av skattemessig gjenanskaffelsesverdi opplyser NVE at de av tidsmessige grunner hadde fraveket sin egen metode for individuell behandling av elvekraftverk. De hadde valg å gi alle elvekraftverkene et sjablonmessig tillegg på 30 % (GAVnve). Dette gir et galt resultat. Dette underbygges blant annet ved å sammenligne byggeregnskapet i Gravfoss II (1996) med resultatene for GAVsp og respektive GAVnve. Byggeregnskapet for Gravfoss II viser at tillegget i denne sammenheng er 70 %, mer enn det dobbelte av hva NVE har benyttet.»

Uttrykket «GAVsp» introduseres ovenfor og kan defineres slik at uttrykket skal tilsvare GAV slik det ville bli fastsatt i samsvar med Samla Plan 95, jf. NVEs publikasjoner 19/95 og 20/95

I vedlegget til ovennevnte notat av 4. februar 2002 er det angitt følgende om de deler av NVEs verdsettelsesmetoder («Proessen») som man hevder innebærer forskjellsbehandling eller gir «galt resultat»:

«For å ivareta de spesielle forholdene tilknyttet elvekraftverkene gikk NVE i den innledende delen av prosessen inn for (brev til BKP datert 08.04.1997) en individuell behandling av lukedammene og inntakskonstruksjonene i disse kraftverkene som forutsatt i GAVsp. BKP støttet NVE i at metoden ville gi et riktig bilde av kostnadene for denne type anlegg. BKP, som bransjen for øvrig, gjennomførte den meget omfattende registreringsjobben/datafangsten slik at NVE kunne gjennomføre sine beregninger av GAVnve.

Ved fastsettelsen av GAVnve opplyser NVE at av tidsmessige grunner fravek NVE sin egen metode for behandling av elvekraftverk. De valgte å gi elvekraftverkene et sjablonmessig tillegg for uspesifiserte kostnader på 30 %. Etter BKPs skjønn bør arbeidsmengden ved å gjennomføre en særskilt vurdering være begrenset i tillegg til at resultatet vil le gitt likebehandling av kraftverkene.

GAVnve har også avvik fra GAVsp ved verdsettelse av tunneller (feil metodebruk), rørgater, ved behandling av diversetillegg for kontroll og hjelpeanlegg og for beregning av byggelånsrente.»

Utfra de angitte grunnlag for hovedpåstanden i notatet av 4. februar 2002 om forskjellsbehandling, legger jeg til grunn at konklusjonen er angitt i forhold

til behandlingen av komponenter i elvekraftverk spesielt. Herunder er påstanden særlig knyttet til NVEs anvendelse av et 30 pst. sjablongpåslag som ble benyttet i forhold til byggtekniske komponenter (dvs. lukedammer og inntakskonstruksjoner) som er særskilte for elvekraftverk. Påstanden om at GAVnve innebærer forskjellsbehandling knytter seg således særlig til NVEs anvendelse av et 30 pst. sjablongpåslag ved verdsettelse av byggtekniske komponenter som er særskilte for elvekraftverk.

Av det vedlagte materialet fremgår at man også har innsigelser til anvendelsen av og effektene av NVEs verdsettelse«metodebruk» av rørgater, diverse tillegg for kontroll- og hjelpeanlegg samt beregning av byggelånsrenter. Spørsmålet om NVEs verdsettelse av sistnevnte kraftverkskomponenter er imidlertid ikke særskilte for elvekraftverk. Departementets vurderinger av de av NVE anvendte prinsipper for verdsettelse av driftsmidler/kostnadselementer som er aktuelle for alle typer kraftverk, fremgår av proposisjonen, jf. også mitt brev til Finanskomiteen av 31. januar 2002.

I forhold til det fremsatte lovforslag, innebærer de ovennevnte påstander både generelt og i forhold til elvekraftverk spesielt, egentlig en underliggende påstand om at det vil være lite rimelig å lovfeste at GAVnve skal benyttes som grunnlag for fastsettelse av skattemessig inngangsverdi fra og med inntektsåret 2001. Jeg kommer avslutningsvis tilbake til dette.

Utfra ovennevnte innfallsvinkel i forhold til det fremsatte lovforslag, finner jeg grunn til å kommentere mer konkret de fremsatte påstander om ulik/forskjellsbehandling spesielt elvekraftverk imellom; dvs. a) påstanden om innholdet i NVEs anvendte prinsipper ved fastsettelse av GAVnve for komponenter i elvekraftverk og b) påstanden mer generelt om at GAVnve kan anses å innebære forskjellsbehandling elvekraftverkene imellom. For ordens skyld presiseres at kommentarene ikke kan anses som noe prosedyreinnlegg i forhold til det prinsipielle spørsmål om gyldigheten av GAVnve som fortsatt ligger til overprøving. De fremsatte påstander vil uansett ikke være relevante i forhold til denne overprøving.

a) Om påstanden om innholdet i NVEs faktisk anvendte metode ved fastsettelse av GAVnve for komponenter i elvekraftverk, vil jeg bemerke:

Den ovenfor siterte fremstilling av NVEs anvendte metoder ved fastsettelse av GAV for komponenter i elvekraftverk, kan tolkes slik at NVE overhodet ikke foretok noen individuell vurdering av (særlig de byggtekniske komponenter) i elvekraftverk, dvs. at enhver individuell vurdering ble erstattet av en generelt virkende sjablonregel.

I følge opplysninger innhentet fra NVE er en slik tolkning eller beskrivelse av NVEs anvendte verdsettelsesmetode ikke riktig. Av notat innhentet fra NVE

av 8. februar 2002 til departementet vil dette også fremgå av NVEs tidligere publiserte angivelser av den metode som ble benyttet for GAVnve.

I notatet av 8. februar 2002 heter det følgende om NVEs bruk av sjablon kontra særskilte beregninger for komponenter i elvekraftverk:

«I **NVE-publikasjon 3/1997** side 3 står den sjablonmessige framgangsmåten (metoden) for hvordan beregne GAV beskrevet. På side 4 står som følger: «*Enkelte typer driftsmidler er mindre egnet for en sjablonmessig beregningsmetode enn andre. Spesielt gjelder dette dammer og det bygningstekniske ved elvekraftverk som vil få en mer individuell behandling.*»

Det er altså ikke hele elvekraftverket som fikk en særskilt behandling. Maskin, elektro, luker og eventuell vannvei ble beregnet etter metoden. Det er kun det byggetekniske ved inntaksdam- og kraftstasjonsområdet vi måtte gi en særskilt behandling. Ved elvekraftverk er dammen oftest av type lukedam.

Ved utarbeidelsen av metoden forutsatte vi at vi skulle få så detaljerte opplysninger om det byggetekniske ved elvekraftverket at vi satte påslagsfaktor F1 til 1,0. Under selve beregningsarbeidet så vi, ut fra vårt faglige skjønn, at GAV generelt ble lav for lukedammer. Med den informasjon vi fikk fra kraftselskapene fanget vår særskilte behandling ikke opp alle kostnadsfaktorer. Vi tok kontakt med kraftselskapene for å finne hvor manglene lå. Men delvis grunnet tidspress, og fordi problemet syntes generelt for alle lukedammer, fant vi det riktig å gjøre et generelt påslag. Allerede under beregning av foreløpig GAV plusset vi på 20 % på alle lukedammer ved å endre påslagsfaktor F1 til 1,2. Tilbakemelding på foreløpig GAV viste at vi fortsatt lå noe lavt i verdi. Vi øket derfor F1 til 1,3 slik at endelig GAV for alle lukedammer fikk 30 % påslag på den GAV vi beregnet særskilt.

Beregningen ble altså gjort individuelt for hver lukedam, men i tillegg gjorde vi et påslag på 30 % ved å bruke F1 = 1,3. F1 dekker sekundære anleggsdeler og var opprinnelig ment for sjablonen.

I **ER-notat 1/98** av 06.01.98, vedlagt endelig GAV sendt kraftselskapene for kontroll, er nevnt de justeringer som ble gjort. For lukedammer står som følger:

«Lukedammer var oppgitt å ha påslagsfaktor $f_1=1,0$. Denne ble under beregningen av foreløpige gjenanskaffelsesverdier øket til 1,2. Ut fra erfaringene fra de foreløpige beregningene, er denne påslagsfaktoren nå ytterligere øket til 1,3. Alle lukedammer har altså nå fått høyere verdi enn ved foreløpige beregninger.»

Jeg viser også til **ER-notat 4/2000** til SFS som kommenterer (...) sin klage over GAV. På side 5 står følgende:

«Elvekraftverk

Det *byggetekniske* ved elvekraftverk er beregnet særskilt. Dette er i tråd med metodebeskrivelsen gitt i publ. Nr. 03/97 side 4. De maskintekniske og elektrotekniske installasjonene er imidlertid regnet etter samme sjablonmetode hentet fra kostnadsgrunnlaget.

Hva som er et elvekraftverk kan diskuteres, men i denne forbindelse er det først og fremst begrenset til kraftverk hvor inntaksdam og kraftstasjon er bygget i ett. Der inntaksdam og kraftstasjon er adskilt med en tilløpstunnel, kan flere driftsmidler beregnes etter sjablonmetoden.

Omfattende kontakt og informasjonsutveksling med kraftverkseier under selve beregningsarbeidet medførte stadig endringer i beregningene.

Oppsummering av mottatte kommentarer fra selskapene på de foreløpige beregningene sansynliggjorde allikevel at GAV generelt var beregnet for lavt for elvekraftverk. Vi fant det derfor riktig å gi et generelt påslag med 30 % på *foreløpig* GAV for lukedammer.

GAV for diverse maskinteknisk utstyr i kraftstasjonen for fallhøyder lavere enn 15 m ble justert ved at kurvene er forlenget i stedet for at det er brukt maksimalpris som ved de foreløpige beregningene. Dette førte til at kraftverk med lavere fall enn 15 m og høyere slukeevne enn ca. 25 m³/s har fått høyere verdi.»

Ut fra ovenstående er det grunnlag for å tilbakevise påstanden om at GAVnve (særlig for byggetekniske) komponenter i elvekraftverk, utelukkende bygget på sjablonregler, og uten en underliggende individuell eller særskilt vurdering.

b) Om påstanden om at GAVnve innebærer forskjellsbehandling elvekraftverkene i mellom, vil jeg bemerke:

Den påståtte forskjellsbehandling elvekraftverkene imellom, knytter seg til effekten av at det overhodet ble anvendt sjabloner i forhold til verdsettelsen av (særlig byggetekniske) komponenter i elvekraftverk. Som angitt foran legges til grunn at sjabloner ble benyttet *i tillegg* til en særskilt og individuell vurdering av byggetekniske komponenter i elvekraftverk. Slike blandede verdsettelseskriterier skulle i utgangspunktet ikke gi de samme effekter som ren bruk av sjablongregler.

I den utstrekning den påståtte forskjellsbehandling knytter seg til anvendelse av sjabloner ved verdsettelsen *overhodet*, vil påstanden om forskjellsbehandling bygge på en forutsetning om at skattyterne for disse komponenter hadde *krav* på en rent individuell vurdering. Bare en rent individuell vurdering ville i så fall kunne tilfredsstille det krav eller den definisjon av likebehandling som påstanden forutsetter.

Dersom det er lovlig grunnlag for å oppstille verdsettelsesregler basert på sjabloner, vil anvendelse av slike sjabloner pr. definisjon tilfredsstille det krav om likebehandling reglene forutsetter som tilstrekkelig. Det er i så fall ikke grunnlag for å hevde at sjablongreglene innebærer forskjellsbehandling.

Dersom lovlig oppstilte verdsettelsesregler bare skal baseres på individuelle vurderinger (som det i så

fall også må oppstilles nærmere kriterier for) vil tilside-
settelse eller ulike anvendelse av disse kriterier på
ellers like tilfeller, innebære forskjellsbehandling slik
denne forutsetning i så fall ville være definert.

Spørsmålet om bruk av sjablonregler innebærer
forskjellsbehandling, vil således avhenge av spørsmå-
let om det var lovlig adgang til å oppstille sjablongreg-
ler ved fastsettelse av GAV for komponenter i elve-
kraftverk i særdeleshet. Svaret på dette spørsmål i for-
hold til de kriterier/verdsettelsesprinsipper som ble
lagt til grunn for GAVnve, vil med andre ord avhenge
av det hovedspørsmål som p.t. står under overprøving,
dels ved Østfold fylkesskattenemnd, dels i rettsappa-
ratet. Det aktuelle spørsmål er om NVE overhodet
hadde adgang til å foreta «metodeavvik» i forhold til
Samla plan 1995, jf. NVEs publikasjoner 19/95 og 20/
95.

I den foreliggende uavklarte rettsstilstand med hen-
syn til besvarelsen av dette spørsmål, er det ikke

grunnlag for å ta stilling til den underliggende forut-
setning for den fremsatte påstand; nemlig om skattyt-
terne hadde krav på en ren individuell behandling av
byggetekniske elementer i elvekraftverk.

Lovforslaget i Ot.prp. nr. 34 (2001-2002) innebæ-
rer at Stortinget inviteres til å akseptere at GAVnve
også for byggetekniske komponenter i elvekraftverk og
uansett den verserende tvist om gyldigheten av
GAVnve på grunn av lovstrid, skal danne grunnlag for
fastsettelse av skattemessige inngangsverdier for inn-
tektsåret 2001 og senere år. De fremsatte påstander
om forskjellsbehandling, berører ikke den underlig-
gende vurdering bak lovforslaget. Denne vurdering er
at GAVnve må anses som et egnet og tilstrekkelig kor-
rekt uttrykk for kapitalverdiene i kraftforetakene, her-
under slik at GAVnve i tilstrekkelig grad ivaretar de
likhetshensyn som bør oppstilles.

(...)

Vedlegg 2**Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til Høyres stortingsgruppe v/Heidi Larssen, datert 30. januar 2002****Spørsmål fra Høyres stortingsgruppe av 21. januar 2002 vedrørende Ot.prp. nr. 34 (2001-2002)**

I ovennevnte brev er oppstilt følgende spørsmål:

1. Så vidt jeg kan se har ikke forslaget til endring av skattelovens § 18-8 vært ute til høring. Hva er begrunnelsen for det?
(...)

Svar:*Til spørsmål 1:*

Det er riktig at forslaget ikke har vært ute på høring. Begrunnelsen for dette er at høring er ansett som «åpenbart unødvendig».

Skattyternes innsigelser mot de av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) faktisk fastsatte gjenskaffelsesverdier pr. 1. januar 1997 (GAV) som forslaget gjelder, er kjent. Innsigelsene er også vurdert ved fremsettelse av lovforslaget.

Hovedinnsigelsene som også vant frem ved overligningsnemndas behandling, er at NVE ikke har anvendt metoden for fastsettelse av GAV innenfor de rettslige rammer som var forutsatt av lovgiver. Det vises til vedtaket av 14. november 2001 fra overligningsnemnda ved Sentralskattekontoret for storbedrifter (SFS) som er gjengitt i proposisjonen kapittel 1.2.

Dersom overligningsnemndas vedtak blir stående vil det måtte foretas nye fastsettelse av GAV pr. 1. januar 1997. Fastsettelsene må skje med utgangspunkt i overgangsreglene fra kraftskattereformen tolket i lys av den metodebeskrivelse og det kostnadsgrunnlag som forelå pr. 1995, jf. NVEs publikasjoner 19/95 og 20/95. Det vil herunder være klart at de skattytere som kan påberope seg et vedtak om at GAV-fastsettelsene var ugyldige, vil hevde at anvendelse av metodebeskrivelsen og kostnadsgrunnlagene pr. 1995 på et eller flere punkt vil medføre fastsettelse av høyere verdier enn de NVE opprinnelig fastsatte.

Det fremgår av proposisjonen at departementet ved fremsettelse av forslaget ikke har funnet grunn til å hensynta disse underliggende innsigelser. Etter departementets oppfatning kan NVEs GAV-fastsettelse anses som et forvaltningsrettslig og faglig sett *tilstrekkelig* korrekt uttrykk for gjenskaffelsesverdiene.

Uavhengig av de verserende tvistes spørsmål om gyldigheten av NVEs GAV-fastsettelse, er NVEs faktisk fastsatte GAV således vurdert som egnet som uttrykk for kapitalverdiene for skatteformål. På dette grunnlag er Stortinget invitert til å akseptere den opprinnelige GAV som grunnlag for fastsettelse av de skattemessige verdier fra og med inntektsåret 2001.

Skattyternes mulige innsigelser mot den øvrige begrunnelse for lovforslaget, ville etter departementets oppfatning heller ikke ha betydning for lovforslaget. Det vises her til at forslaget anses nødvendig for å oppnå likebehandling og for å unngå ytterligere ressursbruk for skattyterne og ligningsmyndighetene. Etter departementets oppfatning er denne begrunnelse tilstrekkelig og lovtiltaket anses nødvendig for å sikre at nevnte formål blir ivaretatt.

At man uten det aktuelle lovtiltak kan risikere ulik behandling av ulike skattytere og ytterligere, omfattende ressursbruk både for skattyterne og ligningsmyndighetene, lar seg konstatere utfra de foreliggende omstendigheter. Det vises her til gjennomgangen i proposisjonens kapittel 1.2 om ligningsmyndighetenes endringsforpliktelser dersom overligningsnemndas vedtak blir stående. Ligningsloven setter i seg selv grenser for i hvilken utstrekning ligningsmyndighetene kan ta opp ligning for tidligere inntektsår til endring. Noen generell ny fastsettelse av GAV med skattemessig virkning for samtlige skattytere er ikke mulig.

Tilsvarende kan det konstateres at lovforslaget vil begrense ytterligere ressursbruk for skattytere og ligningsmyndigheten knyttet til fastsettelse av skattemessige inngangsverdier basert på GAV, for senere inntektsår.

Det er ikke avklart hvor lenge spørsmålet om gyldigheten av NVEs GAV-fastsettelse vil versere i det administrative system og/eller i rettssystemet. Lovforslaget forhindrer at merarbeidet knyttet til endring av tidligere års ligning vil vokse videre, dvs. i forhold til ligningen også for senere inntektsår.

(...)